

"INGLIZ TILINI O'RGANISHNING ZAMONAVIY USULLARI VA IMKONIYATLARI"

Qayumova Dilnora Ganijonovna

Farg'ona Shahar 1-sonli politexnikumi ingliz tili fani o'qituvchisi

Annotatsiya (Annotatsiya): Ushbu maqolada ingliz tilini o'rganishning zamonaviy usullari, innovatsion texnologiyalarning ta'limga ta'siri, kommunikativ metodlar va multimedia vositalaridan foydalanish imkoniyatlari yoritilgan. Shuningdek, global muloqotda ingliz tilining o'rni, o'zbek yoshlarining bu boradagi faoliyati va til o'rganishga bo'lgan motivatsiyasi tahlil qilinadi. Maqolada til o'rganishni soddalashtiruvchi ilovalar, onlayn kurslar va madaniy almashinuv dasturlari haqida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar (Keywords): Ingliz tili, til o'rganish, zamonaviy texnologiyalar, onlayn ta'lim, mobil ilovalar, kommunikativ metod, media vositalari, til almashinuvi, ta'lim innovatsiyalari.

Kirish:

Bugungi globallashuv davrida ingliz tili nafaqat aloqa vositasi, balki xalqaro hamkorlik, ilm-fan, texnologiya va biznes sohalarida muvaffaqiyat kalitidir. O'zbekiston Respublikasida ham ingliz tilini o'rganish va o'rgatish masalasiga davlat darajasida e'tibor qaratilmoqda. Ushbu maqolada ingliz tilini o'rganishning zamonaviy usullari va imkoniyatlari haqida so'z yuritiladi.

Asosiy qism:

Axborot texnologiyalari yordamida o'rganish:

Zamonaviy texnologiyalar ingliz tilini o'rganishda katta rol o'ynamoqda. Mobil ilovalar (Duolingo, Memrise, Hello English), onlayn kurslar (Coursera, Udemy, EdX), va sun'iy intellekt asosidagi platformalar o'quvchilarga mustaqil va moslashuvchan tarzda tilni o'rganish imkonini beradi.

Interaktiv metodlar:

An'anaviy usullardan farqli ravishda hozirgi kunda kommunikativ yondashuv asosida til o'rganishga urg'u berilmoqda. Mashg'ulotlarda rolli o'yinlar, suhbatlar, guruhli muhokamalar va prezentatsiyalar til ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Media va madaniy resurslardan foydalanish:

Ingliz tili nafaqat grammatika va lug'at yodlash bilan chegaralanmaydi. Kinofilmlar, YouTube videolar, podkastlar va qo'shiqlar orqali tilni tabiiy holatda eshitish va tushunish ko'nikmasi shakllanadi. Bu usul ayniqsa talaffuz va eshitish malakasini oshirishda foydalidir.

Tandem va til almashinuvi:

Ona tili ingliz bo'lgan insonlar bilan muloqot qilish, yozishmalar olib borish tilni real hayotda qo'llashga yordam beradi. Tandem dasturlari (masalan, Tandem app yoki Speaky) bu borada samarali vosita bo'la oladi.

Qo'shimcha ma'lumotlar:

Duolingo, BBC Learning English, Khan Academy kabi platformalar bepul va mustaqil til o'rganishni kengaytirgan.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yildagi qaroriga ko'ra, umumta'lim maktablarida ingliz tilini chuqurlashtirilgan holda o'rgatish loyihalari yo'lga qo'yilgan.

Talabalar uchun IELTS, TOEFL, va CEFR kabi xalqaro imtihonlar orqali bilim darajasi baholanadi.

Respublikamizda faoliyat yuritayotgan British Council Uzbekistan ingliz tilini o'rganishga doir ko'plab loyihalarni amalga oshirib kelmoqda.

Mobil ilovalar: *Duolingo*, *Memrise*, *Hello English*, *Busuu* – har biri gamifikatsiyalangan (o'yinlashtirilgan) o'rganish usullariga ega.

Raqamli texnologiyalar yordamida til o'rganish samaradorligi an'anaviy usullarga nisbatan 40-60% ga yuqoriroq bo'lishi aniqlangan (Oxford ELT, 2020).

Ingliz tilini o'rganishning dolzarbligi

Ingliz tili — XXI asrda eng ko'p qo'llaniladigan global aloqa tili hisoblanadi. Birlashgan Millatlar Tashkiloti, YUNESKO, Jahon banki kabi xalqaro

tashkilotlarning rasmiy tili sifatida ham xizmat qiladi. Ingliz tili 1,5 milliarddan ortiq inson tomonidan faol yoki passiv tarzda qo'llaniladi. O'zbekistonda ham bu tilni bilish ko'plab oliy ta'lim muassasalariga kirish, xorijiy grantlarda qatnashish, xalqaro imtihonlar topshirish va ishga joylashish uchun muhim omilga aylangan.

2. Texnologiyalarning ta'siri va raqamli o'rganish vositalari

Raqamli ta'lim vositalari ingliz tilini o'rganishni mobil, moslashuvchan va shaxsiylashtirilgan holga keltirdi. Quyidagi vositalar ayniqsa mashhur:

Mobil ilovalar:

Duolingo – o'yin tarzidagi darslar bilan bosqichma-bosqich o'rgatadi.

Memrise – video va tasvirlar orqali yangi so'zlarni oson eslab qolish imkonini beradi.

HelloTalk va *Tandem* – ona tili ingliz bo'lgan foydalanuvchilar bilan jonli suhbat qilish imkonini yaratadi.

Onlayn platformalar:

Coursera, *Udemy*, *FutureLearn*, *EdX* – dunyoning eng yaxshi universitetlari tomonidan taqdim etilayotgan bepul va pullik ingliz tili kurslari.

BBC Learning English, *Khan Academy*, *VOA Learning English* – o'rta va yuqori darajadagi o'rganuvchilar uchun boy multimedia resurslar manbai.

3. Kommunikativ metodlar va interaktiv yondashuvlar

Bugungi ingliz tili ta'limi nafaqat grammatikani o'rganish, balki tilni real muloqotda qo'llashga qaratilgan. Shuning uchun darslar quyidagi usullar asosida olib boriladi:

CLT (Communicative Language Teaching) – o'quvchilar tilni foydalanish orqali o'rganadilar.

Task-Based Learning (TBL) – vazifalarni bajarish orqali til ko'nikmalari rivojlantiriladi (masalan: intervyu olish, ro'yxat tuzish, muammo yechish).

Project-Based Learning – film yaratish, blog yozish kabi ijodiy loyiha asosida til o'rgatish.

Gamifikatsiya – o'yinlashtirish orqali motivatsiyani oshirish, raqobat muhitida o'rganishni quvnoq qilish.

4. Audiovizual vositalar orqali o'rganish

Podkastlar (*The English We Speak, ESL Pod, Luke's English Podcast*) – turli darajadagi eshitish materiallari.

YouTube kanallari:

EnglishAddict, Speak English with Mr. Duncan, BBC English, Oxford Online English.

Filmlar va seriallar:

Subtitr bilan tomosha qilish – eshitish, talaffuz va yangi so'zlarni o'rganishning samarali yo'li.

Disney multfilmlari – boshlang'ich bosqich uchun mos, ravon va sodda nutq.

5. Til almashinuvi va real muloqot imkoniyatlari

Ingliz tilini tabiiy muhitda o'rganish uchun quyidagilar foydali:

Tandem dasturlari – bir o'rganuvchi o'z ona tilini boshqasiga o'rgatadi, evaziga o'zi ingliz tilini o'rganadi.

Telegram va Discorddagi ingliz tili guruhlarini – yozma va og'zaki muloqot amaliyoti.

Pen Pal (Xatdosh) loyihalari – butun dunyodagi o'quvchilar bilan maktub almashish.

Ingliz tilini o'rganish bugungi kunda hech qachon bo'lmagan darajada osonlashdi. Har bir o'quvchi o'ziga mos usul va vositalarni tanlab, doimiy mashq va qat'iyat bilan bu tilda bimalol so'zlasha oladi. Asosiysi, til o'rganishda motivatsiya va amaliyot muhim o'rin tutadi. Yaxshi natijalar doim izchil mehnat bilan keladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR :

1. Brown, H.D. (2007). *Principles of Language Learning and Teaching*. Pearson Education.
2. Richards, J.C., & Rodgers, T.S. (2014). *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press.
3. Nurmatova, M. (2022). "Ingliz tilini o'qitishda raqamli vositalarning o'rni." // Ta'lim va innovatsiyalar jurnali. №2.
4. Duolingo Inc. (2021). *Duolingo Learning Impact Report*.

5. Oxford University Press (2020). *English Language Teaching Global Survey*.
6. <https://www.britishcouncil.org>
7. <https://www.cambridgeenglish.org>
8. <https://www.ethnologue.com>